

<http://www.bankofengland.co.uk/publications/Documents/other/pr/bankingappr1210.pdf> (Accessed 16 November 2012).

4. Compliance Guide to the FCA Handbook 2014: Issue 1 threshold conditions and principles for businesses [Online]. URL: http://www.csa-uk.com/assets/documents/compliance-and-guidance/fca/compliance_guide_to_fca-handbook_issue_1.pdf

Юлія Галіцейська

Тернопільський національний економічний університет

КРЕДИТУВАННЯ МАЛОГО БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ: ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ

Поступове зростання економіки України висуває на перший план необхідність вирішення важливої проблеми – виявлення внутрішнього потенціалу вітчизняної економіки та своєчасного стимулювання його розвитку. Особливу роль у поживленні економічної діяльності в Україні, мають виконати комерційні банки, які виступають посередниками у перерозподілі тимчасово вільних коштів. При цьому визначальною формою участі комерційних банків у процесі забезпечення та підтримання на належному рівні економічного зростання є кредитування малих підприємств.

Підприємництво – це важливий елемент розвитку економіки, в якому підприємець діє на свій страх і ризик, виступає основним новатором у суспільстві, а також є носієм науково-технічного і технологічного прогресу. Малі підприємства відрізняються високою організаційно-функціональною гнучкістю, високим рівнем конкуренції, простотою організації структури виробничих підрозділів; орієнтування виробництва на використання місцевих ринків збуту продукції; обмеженість грошових і матеріальних ресурсів.

Такі ознаки надають малим підприємствам особливого значення у розвитку економіки країни, оскільки їхнє функціонування сприяє формуванню конкурентного середовища. Малі обсяги виробництва та обмежені ресурси надають мобільності малому та середньому бізнесу в переорієнтуванні на нові потреби ринку, здатності швидко забезпечувати швидкозмінні потреби споживачів. На відміну від великих підприємств, малі й середні підприємства здатні ефективніше пристосувати власні стратегії до нових тенденцій в економіці. Функціонування великої кількості малих підприємств надає ринковій економіці гнучкості, прискорює реалізацію новітніх технічних та комерційних задумів.

Важливою залишається роль малого бізнесу у створенні нових робочих місць та передумов створення середнього класу.

Необхідність забезпечення розвитку малого і середнього бізнесу зумовлена тим, що саме малі та середні підприємства утворюють більшу частину валового внутрішнього продукту в державах із розвинутою ринковою економікою. За даними ООН у малому бізнесі зайнято більше половини працездатного населення світу.

Отже, підтримання розвитку малого підприємництва в Україні банківськими кредитами є вкрай необхідною умовою подальшого розвитку економіки нашої країни, що значною мірою обумовить також її соціальну спрямованість.

Малий та середній бізнес в Україні дає 55% ВВП. Але якщо виділити малий бізнес, то це лише 16% ВВП, в Європі цей показник удвічі вищий. Щодо кількості, то в Україні трохи більше підприємств, ніж в Європі, але водночас ефективність у 10 разів нижче. Тому на сьогодні важливим є концентрація уваги саме на малих і мікропідприємствах.

Комерційні банки, які працюють на сьогодні в Україні, звернули свою увагу в бік мікрокредитування і готові кредитувати малий бізнес, однак, суттєвого поживлення кредитування малих підприємств не зазнало. Існує низка стримувальних факторів, які заважають повно мірою малим та мікропідприємствам використати можливості кредитних ресурсів.

Головною проблемою при кредитуванні малого бізнесу в Україні для банків є мала кількість надійних позичальників. Наявність спрощеної системи оподаткування дозволяє дещо вільну інтерпретацію «оптимізації податків» та робить можливим відмивання грошей. Для банків кредитування таких підприємств є ризиком, відповідно кредити не реалізуються.

По-друге, одним з головних критеріїв для позитивного рішення про надання кредиту малому підприємству є строк його функціонування на ринку. В Україні ще відсутня традиція «працювати на репутацію», вести бізнес через одну компанію, напрацьовувати позитивну кредитну історію. Тому малі підприємства, які бажають отримати кредит не можуть продемонструвати мінімально необхідну тривалість ведення бізнесу. Ризик надання кредитів таким підприємствам надзвичайно великий, а тому банки відмовляють таким підприємцям.

Велика кількість малих підприємств у Європі працює у тандемі з великим бізнесом. Банки часто надають кредити малим та середнім підприємствам і компаніям тільки тому, що вони мають ділові зв'язки або довгострокові контракти із крупними корпораціями. Нажаль, таким підприємств в Україні вкрай мало. В Україні велика частика бізнесу працює у «тіні», відповідно поширення кредитних банківських програм на такі підприємства не відбувається.

Відтак, головним завданням для вітчизняного малого бізнесу є переорієнтація на легальну роботу, відповідальне ставлення до законодавчих зобов'язань та робота над позитивною діловою та кредитною репутацією.

Державним органам влади слід покращувати бізнес-клімат в країні. Передусім покращення бізнес-клімату передбачає дерегуляцію й спрощення ведення бізнесу. Прості й зрозумілі «правила гри» стимулюють приплив нових підприємців та інвесторів. Підвищення позиції України у рейтингу Doing Business Світового Банку впливають на інвестиційні рішення, а також чинять непрямий вплив на місце держави в інших економічних рейтингах.

Банкам, своєю чергою, слід шукати шляхи зниження відсоткових ставок за кредитами малим підприємствам та проводити активну роботу з популяризації кредитних продуктів для малих підприємств.

Література

1. Малий та середній бізнес в Україні. УНІАН. URL: <https://www.unian.ua/economics/finance/10596576-maliy-ta-seredniy-biznes-v-ukrajini-daye-55-vvp-kabmin.html>

Олександр Дзюблюк

Тернопільський національний економічний університет

ІННОВАЦІЙНІ НАПРЯМИ РОЗВИТКУ БАНКІВСЬКОГО БІЗНЕСУ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИХ ЗМІН ЕКОНОМІЧНОГО СЕРЕДОВИЩА

Сучасні процеси глобалізаційного впливу на організацію усіх економічних відносин, посилення конкуренції на світових фінансових ринках, а також поява й активний розвиток усе нових технологічних досягнень об'єктивно позначаються на функціонуванні банківського сектора та обумовлюють його вимушене залучення до реалізації політики нововведень, позаяк нині банківські інновації є ключовим фактором стабільності, конкурентоспроможності та сталого економічного зростання банків.

Банківські інновації зазвичай трактуються як продукти, послуги або технології, впровадження яких призводить до якісних змін в банківській діяльності. У цьому контексті, щодо особливостей банківської системи, то про інновації можна вести мову як про створення банківського продукту або послуги, що володіє більш привабливими споживчими властивостями у порівнянні із пропонованим раніше, що власне і сприяє підвищенню конкурентоспроможності банку на фінансовому ринку.